

Розмовний клуб “Усі мають людську гідність та права людини”

За історією [“Свято талантів і справедливості”](#) Юлії Гарюнової

Кожна людина має право на самовираження, розвиток власних талантів та повагу до своєї гідності. Запросіть своїх учнів та учениць на зустріч розмовного клубу у форматі “Think tank” (“Мозковий центр”), аби обговорити ці важливі права та способи їх захисту.

Авдиторія: 4 клас.

Тривалість: 45-90 хвилин.

Завдання для уроків: інтегрований курс “Я досліджую світ”, позакласний захід, українська мова та читання.

Розвиваємо: *ключові компетентності* — інформаційно-комунікаційну, громадянську, соціальну, навчання впродовж життя; *наскрізні вміння* — приймати рішення, логічно обґрунтувати позицію, критично та системно мислити, проявляти ініціативність, розв’язувати проблеми; *м’які навички* — критичне та аналітичне мислення, аналіз, лідерство, креативність, життєздатність і гнучкість, креативність.

Атрибути: кульки з різнобарвного картону, торбинка/коробка з папірцями для сліпого жеребкування, хустинка (щоб зав’язати очі).

Попередня підготовка

1. Опрацювати текст [“Свято талантів і справедливості”](#).
2. Ознайомитися з матеріалами:

- [САМОВИРАЖЕННЯ | Соціальний ролик для дітей та підлітків](#).

Перед початком засідання варто обрати людину, яка занотувуватиме ключові тези / ідеї / суперечливі питання на дошці або аркуші (цю роль може взяти на себе і модератор/модератор(ка)).

Маркери думок (ключові слова)

талант	права людини
справедливість	обов’язки людини
критика	розвиток особистості
особистість	свобода самовираження
гідність	Конституція України
обов’язки держави	Загальна декларація прав людини

Мета

Визначити, що таке гідність та як вона пов’язана з правами людини.

Уведення. Створення полотна розмови

“Розігриваємо мозок”

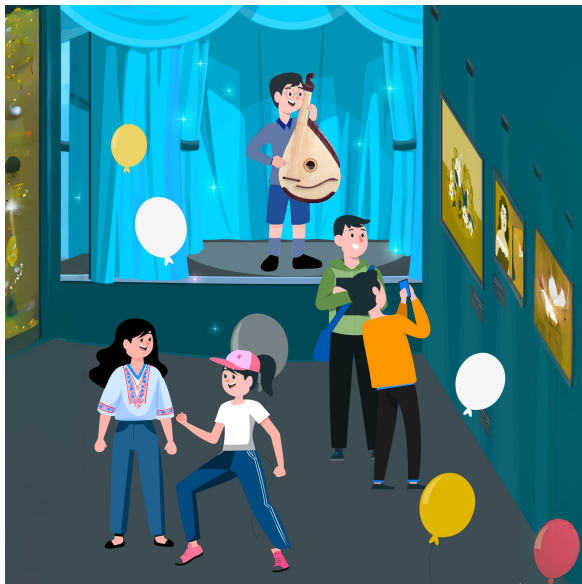
- Чи всі люди мають талант? Як це можна довести?
- Чи є люди, для яких справедливість не важлива?
- Уявіть, що справедливість — це супергероїня, який вигляд та які чарівні сили вона мала б? Чому?
- Як на людину впливає критика? Пригадайте, коли вас востаннє критикували? Як ви почувалися?

- Чи кожна особистість має гідність?
- Уявіть, що гідність — це супергероїня, який вигляд та які чарівні сили вона мала б? Чому?
- Як держава / школа дбає про вас?
- Уявіть, що держава — це супергероїня, який вигляд та які чарівні сили вона мала б? Чому?

Аналіз інформації

(зачитуємо уривки історії та відповідаємо на запитання)

- Про що ця історія? (с. 1-11)
- Яким було життя Марка в новій школі? (с. 1)
- Що таке свято талантів? Які обов'язки та повноваження мали організатори свята? (с. 2)

- Чому свято талантів важливе для школи та учнів / учениць? (с. 1-4)
- Чому персонажі історії були засмучені? Чи справедливо з ними вчинили? (с. 4-6)
- Як і хто порушив право дітей на самовираження? (с. 5-7)
- Що говорить Конституція України та Загальна декларація прав людини про право на самовираження? Як ви це розумієте? (с. 7)
- Які обов'язки держави / школи щодо прав людини? (с. 7-8)
- Навіщо захищати свої права? Як це робити (з чого почати)? (с. 9-11)
- Коли людина отримує права людини? Від чого й від кого це залежить? (с. 7-8)

Генерація ідей

(інтерактивні вправи та блоки завдань можуть обиратися вибірково на розсуд модератора(ки) або пропрацьовуватися всі по чергово. Усі запитання є орієнтовними)

Гра “Коло талантів”

Учасники та учасниці зручно розташовуються в колі. По черзі виходять у центр, представляються (можна кумедно, нестандартно) й відповідають на запитання:

- Як ви розумієте, що таке талант?
- Які таланти ви маєте? Назвіть усі можливі, навіть ті, що здаються вам нецікавими чи маленькими або такими, як у всіх. Що вам добре вдається? Що подобається робити і дарує вам задоволення?

Після відповіді двоє учнів(иць) просять дитину в центрі заплющити очі (або зав'язують їх хустинкою для надійності) й розкручують її. Зупинившись, дитина має розплющити очі й розповісти про таланти того / тієї, навпроти кого опинилася. Якщо учасники та учасниці клубу мало між собою знайомі, можна попросити пофантазувати про можливі таланти. Той / та, про кого розповіли, займає місце в центрі кола наступним(ною).

Так усі розповідають про себе й про когось.

“Дружнє коло”

- Як ви показуєте свої таланти? Як проявляєте?
- Чи важливо це для вас?
- Хто вас підтримує? Хто критикує?
- Що ви відчуваєте, коли показуєте свій талант іншим? Опишіть свої почуття:
 - Яким кольором ви б описали цей стан? Поясніть свій вибір. Знайдіть навколо вас предмет із таким кольором на розташуйте біля себе (це може бути канцелярія, кольорова наліпка, невеликий предмет побуту чи дизайну).
 - Чи відчуваєте ви радість? Гордість? Визнання тощо?
 - Чи відчуваєте себе важливим / важливою? Цінним / цінною? Чому?
 - Чи хочете продовжувати розвивати свій талант? Чому?

“Моделювання ситуації”

Уявіть, що вам не дозволили показати свій талант, уміння та здібності, а вашим однокласникам

дозволили (без жодних вагомих причин чи пояснень):

- Чи справедливо це? Чому?
- Як би ви себе почували? Чому?

Виберіть колір для своїх почуттів. Поясніть свій вибір. Знайдіть навколо себе предмет із таким кольором на розташуйте біля себе.

- Чи відчували б ви себе важливим / важливою? Цінним / цінною?
- Чи захотіли б продовжувати розвивати свій талант?
- Чи порушувалися б ваші права? Як?
- Чи можете ви захистити свої права в цій ситуації? Що потрібно зробити?
- Хто вам може допомогти?

Тепер погляньте на ті предмети, що відображають ваші позитивні емоції, коли ваші права захищені і держава / школа / вчителі / батьки вас захищають. Якщо раптом ваші права колись будуть порушені — згадайте цей предмет і цей колір — і знайте, що ви завжди маєте і можете захищати свої права. І є люди, до яких можна звернутися по допомогу: ваші батьки, вчителі, психолог тощо.

“Усі люди мають гідність”

- Чи легко відстоювати свої права? Заявляти про їх порушення? Чому?
- Доповніть фразу (одним-двома словами) “Усі люди мають ...”?
- Які риси характеру потрібно мати, щоб захищати свої права? Чи потрібна сміливість? Мужність? Упевненість у собі? Довіра до вчителів / школи / держави? Поясніть свої відповіді: чому ці якості важливі, або ні.
- Чи всі люди сміливі, мужні, упевнені в собі тощо? Чи всі мають бути такими? Чи може хтось казати вам, якими ви маєте бути? Чому?
- Уявіть, що всі ви однакові: всі дуже впевнені в собі, активні, сміливі тощо. Опишіть один день вашого шкільного життя! Чи було б вам цікаво спілкуватися / дружити / гратися? Чи можливо це взагалі?
- Ви всі різні, та що у вас є спільного? Що ви відчуваєте, коли хтось намагається принизити чи висміяти те, що для вас важливо? Дискомфорт? Біль? Образу? Чому?
- Яким словом можна описати цю спільну вашу особливість та й особливість усіх людей? Чи можна це назвати “людська гідність”? Чи є люди, які її не мають? Чи можливо це? Чому? (Усі ми відчуваємо біль і не лише фізичний. І всі відчуваємо себе погано, коли нас зневажають, принижують чи ображають; усі ми маємо людську гідність).
- Отже, люди можуть мати спільні та відмінні риси характеру, але “всі люди мають”? (Людську гідність.)
- Чи достатньо людської гідності, щоб захищати свої права? Хто має гарантувати дотримання прав людини в школі? Чи мають значення риси характеру? Походження? Статус людини тощо? Чому?

“Кульки прав людини”

У класі багато паперових різнокольорових кульок (або кольорових зірочок, або метеликів, або квіточок). Кожен та кожна має вибрати одну та повернутися на своє місце. Потім жеребкуванням вибрати ім'я іншого учасника чи учасниці. Подарувати йому / їй кульку, зробити комплімент якомусь таланту та сказати:

- Ти маєш людську гідність і маєш права.

Тоді варто запропонувати показати свій талант групі або розказати про нього:

- Ти маєш право виражати свої таланти! Покажи свій талант / уміння / вподобання або розкажи про них.
- Якщо хтось не бажає показувати свій талант чи розповідати про нього, взаємодія завершується обіймами, рукоштовками, побажанням тощо. (Учасники запитують одне одного: “Чи можна тебе обійняти?”, перед тим як це зробити.)

Висновки

(акцент на зроблених записах на дошці)

- Чи важливо для людини та її гідності право на самовираження? Чому?
- Хто має це право?
- Чи можна його заслужити?
- Які якості характеру має мати людина, щоб користуватися цим правом? (Не важливо.)
- Хто може захищати свої права? Чому?
- Хто дає людям їх права? Коли це відбувається?
- У чому ми всі дійшли згоди?
- Що було найбільш суперечливим / незручним у нашому обговоренні?
- Для розв'язання яких питань нам не вистачило інформації?
- Де можна дізнатися більше (сайти / групи / книги / журнали / фільми)?
- Що виявилось найціннішим / найцікавішим / відкриттям?

Рефлексія

Що б ви розповіли одним реченням / думкою про наше засідання другу / подрузі?

Що було найкраще в нашому спілкуванні?

Що можна покращити?

Що позитивного ви сьогодні помітили за собою: у своїй поведінці, мові, манері тощо.

Результат — творча індивідуальна або групова робота

(реалізація протягом тижня або місяця)

- Намалуйте або створіть у будь-який зручний для тебе спосіб супергероїв "Гідність", "Справедливість", "Держава".
- Створіть колаж "Мої таланти" (не забудьте додати, як і де ви можете реалізувати їх та чого досягнете).

Матеріали для додаткового опрацювання:

- [Я досліджую світ. Права дитини. Знати, розуміти, вміти](#)

Будьте собою, розвивайте свої таланти і захищайте права людини!

Матеріали створені в рамках ініціативи "Людина народжується з правами" за технічної підтримки ГО "Простір знань" та у межах проєкту "Підтримка активних громадян під тиском в Україні", який реалізує Освітній Дім прав людини в Чернігові у співпраці з Центром прав людини ZMINA за фінансової підтримки European Union in Ukraine. Зміст матеріалів є виключною відповідальністю авторів та не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ" та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ" заборонено. © 2024 "Сторія".

Поділилась: [Світлана Пилипчук](#)

Проєкт був створений ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ" в 2023 році за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), гнучкого і оперативного інструменту фінансування, що підтримує якісні заходи для підвищення спроможності місцевих жінок у запобіганні конфліктам, реагуванні на кризи та надзвичайні ситуації та використання ключових можливостей миробудівництва. Усі виключні майнові й немайнові права на текстові матеріали, фото, зображення, малюнки та інші об'єкти авторського права, що розміщені на цьому сайті, належать ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ", крім об'єктів, які містять пряму вказівку на авторство іншої особи. Використання текстових матеріалів з сайту дозволено лише з посиланням на сайт storiya.info. Використання фото та зображень без погодження з редакцією суворо заборонено.

© 2025 Сторія. Усі права застережено